

ANTIRASISTISK SENTER

Årsrapport 2012

TILREISENDE
ROM
I OSLO

Leder

blem. Antirasistisk Senter utførte i 2012 et feltarbeid blant tilreisende rom i Oslo og fant blant annet ut at de aller fleste ønsket å jobbe, men at det var omtrent umulig for dem å finne arbeid. Sammen med Frelsesarmeen og Kirkens Bymisjon anbefalte vi blant annet at Oslo (og andre byer) har et sanitært tilbud til fattige mennesker som kommer til byen vår, at rom får lettere adgang til å jobbe og at tiggerforbud ikke gjeninnføres.

I 2012 så vi en opphetet og ofte hatefull debatt om tilreisende rom i Norge. Det toppet seg en uke før markeringen av at det var et år siden den rasistisk motiverte terroraksjonen i Regjeringskvartalet og på Utøya. Som en reaksjon på at tilreisende rom satte opp midlertidige leire i hovedstaden ble nettet oversvømt av rasistisk hat og noen få gikk til og med til angrep på leirene. Heldigvis fantes det også motstemmer. Både frivillige organisasjoner og enkelte politikere advarte mot å føre debatten om en utstøtt og fattig gruppe på en såpass uverdig måte. Debatten om rom handlet i 2012 stort sett om hvordan man kunne bli kvitt tiggerne og dermed rydde opp i byen. Rom ble omtalt som søppel og betraktet som et renovasjonspro-

22. juli-kommisjonen presenterte sin rapport i 2012. Det ble diskusjoner om nasjonal sikkerhet og om gjerningsmannen kunne vært oppdaget og / eller stoppet. Antirasistisk Senter bidrag til rapporten var en vurdering av perioden etter bomben i Regjeringskvartalet. I arbeidet med rapporten foretok vi dybdeintervjuer med folk med innvandrerbakgrunn som hadde opplevd trakassering eller overgrep i timene før vi visste hvem som stod bak terroraksjonen. Vår vurdering var at det forekom mer hatefull trakassering i denne perioden enn det som er vanlig. I alt som skal læres av 22. juli er dette en av tingene. Det at så mange sa at de var glade for at det ikke var en muslim, betyr at vi fortsatt har en vei å gå for å bygge et Norge med et sterkt samhold.

Soningsforholdene og ytrings-

friheten til terroristen Anders Behring Breivik ble debattert i 2012. Antirasistisk Senter tok til orde for å begrense Breiviks mulighet til å fortsette å brevveksle med folk som deler hans ideologi. Vi ønsket ikke at han skulle få fortsette det som for ham er en politisk ideologi fra sin fengselscelle. Breiviks brevveksling ble til slutt stoppet.

I vårt arbeid for å bekjempe høyreekstremisme utga vi i 2012 rapporten: *Høyreekstremisme i Norge*, med oversikt over de viktigste bevegelsene i de ekstremistiske miljøene. Høyreekstremisme er heldigvis fortsatt preget av små og dårlig organiserte grupperinger uten spesielt mye gjennomslagskraft. Miljøene må allikevel tas på alvor da vi vet at de har et potensiale til å tiltrekke voldelige elementer.

Vi ble spesielt stolte av at vår kampanje TeaTime ble nevnt i Kongens nyttårstale. Kongefamilien har støttet kampanjen på flere måter og Kong Harald sa blant annet:

“Samtalen med naboene over en kopp kaffe eller te vil også hjelpe oss til å forstå ulikhetene og verdsette ressursene som ligger i mangfoldet.”

Ungdom mot rasisme så dagens lys i 2012. Norge trenger en velfun-

Innhold

gerende antirasistisk ungdomsorganisasjon og Antirasistisk Senter har aktivt støttet etableringen av organisasjonen. Vi setter spesielt stor pris på at alle ungdomspartiene fra høyre til venstre støtter organisasjonen.

Også i 2012 stod asylpolitikken høyt på agendaen til Antirasistisk Senter. Sammen med mange andre organisasjoner har vi jobbet for at asylbarnas rettigheter skal anerkjennes. I tillegg har vi spesielt jobbet for palestinske og etiopiske asylsøkeres rettigheter. Det er spesielt inspirerende å jobbe sammen med alle asylaktivistene på feltet. Det har etter hvert utviklet seg en folkebevegelse som jobber for en human og rettferdig asylpolitikk. Asylopprøret strekker seg fra nord til syd og består av folk som stemmer både til høyre og venstre. Nå er det også snart på tide at politikerne våre lytter.

Om Antirasistisk Senter	4
Fagpolitisk ledelse	5
Trakassering av muslimer og innvandrere 22.07.2011	5
22. juli-kommisjonens kritikk av PST	5
Breiviks ytringsfrihet	6
Det høyreekstreme Norge	6
Folkefester mot rasisme	8
Tilreisende rom	9
TeaTime	10
Politihøgskolen	10
Fra fest til forbrytelse: Hvordan og hvorfor?	
<i>Handlingsorientert seminar om festrelatert voldtekt</i>	11
Enda et dårlig år for asylbarna	12
Palestinerleiren	12
European Grassroots Antiracist Movement	13
Situasjonstesting: Viktig verktøy i arbeid mot diskriminering	13
Agenda X	15
Gode rollemodeller	15
<i>Storebror og storesøster</i>	15
<i>Malcolm X</i>	16
<i>X-ist</i>	16
<i>R.I.C.O</i>	16
<i>Åpent hus</i>	16
Kultur	16
<i>Skrive- og kulturverksteder</i>	16
<i>Revy</i>	16
<i>Studio Tell X</i>	16
Sommerleir	17
Allow the creativity	17
JobbX	18
Ukentlig drop-in tjeneste, en-til-en veiledning:	18
Veilederkurs	19
Kurs på bestilling	19
Resultater og nøkkeltall	20
Rådgivningskontoret	22
Oppgaver	22
Rådgivnings- og veiledningsarbeid	22
Informasjonsarbeid	23
Arbeidsområder	23
Antall henvendelser	23
Administrasjon	26
Arbeidsmiljø og påvirkning på ytre miljø	26
Kjønns- og etnisk likestilling	26
Folk	28

Om Antirasistisk Senter

Antirasistisk Senter er et uavhengig senter som arbeider for å bekjempe rasisme og diskriminering i Norge. Antirasistisk Senter visjon er et kulturelt mangfoldig og sosialt rettferdig samfunn.

Antirasistisk Senter arbeider med å:

- avdekke, dokumentere og motarbeide rasisme
- bevisstgjøre og informere om rasistisk diskriminering
- mobilisere personer med minoritetsbakgrunn

Antirasistisk Senter består av en fagpolitisk ledelse og tre avdelinger:

Fagpolitisk ledelse

Antirasistisk Senter ledelse er aktive deltakere i den offentlige debatten. Ledelsen administrerer hele Senteret, driver holdningsskapende arbeid, utfører dokumentasjons- og informasjonsarbeid, holder foredrag og produserer informasjonsmateriell til myndigheter, skoler og andre. Ledelsen har et bredt kontaktnettverk blant organisasjoner og offentlige myndigheter - lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Agenda X

Senterets ungdomsavdeling er et ressurscenter for flerkulturell ungdom. Agenda X jobber for at ungdom skal ha innflytelse på egne liv, og det er ungdommen som planlegger og bestemmer aktivitetene. Agenda X har bl.a. jente- og guttegrupper, arrangerer sommerleir, har et lydstudio og holder skriveverksteder.

Ungdom på Antirasistisk Senter

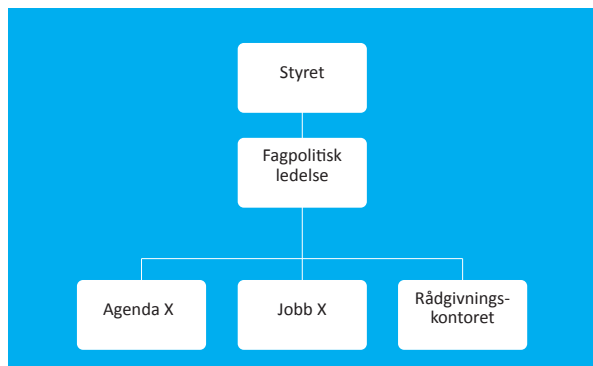
Jobb X

Et gratis karrieresenter for flerkulturell ungdom mellom 16 og 26 år. På Jobb X lærer ungdom å finne ledige jobber, skrive gode søknader og CV-er og å bli trygg på intervjusituasjonen.

Rådgivningskontoret

Tar imot henvendelser fra enkeltpersoner med minoritetsbakgrunn som trenger hjelp mot diskriminering på rasistisk grunnlag.

Organisasjonskart

Fagpolitisk ledelse

Trakassering av muslimer og innvandrere 22.07.2011

Antirasistisk Senter ble bedt om å levere en vurdering av timene etter eksplosjonen i Regjeringskvartalet til 22. juli kommisjonen. Dette munnet ut i rapporten: «Om trakassering av muslimer og innvandrere etter eksplosjonen i Regjeringskvartalet 22.07.2011». I arbeidet med rapporten forsøkte vi å danne oss et bilde av hva som skjedde i dette tidsrommet. Vi var i kontakt med 60-70 kilder og intervjuet 16 personer. På Antirasistisk Senter ble vi direkte berørt av dette da to unge gutter med pakistansk bakgrunn ringte på døra vår i Storgata 25 kort tid etter eksplosjonen. De

ba om å få sitte hos oss til de følte seg tryggere. Noen ungdommer med innvandrerbakgrunn som brukte lydstudioet vårt gikk ut på gata etter eksplosjonen, men kom fort inn igjen etter å ha sett et tilløp til en slåsskamp i Storgata og fått tilrop som «dra hjem dit dere kom fra».

I rapporten avdekker vi flere grove historier. En ung kvinne med somalisk bakgrunn ble overfalt og revet av hår, en kurder ble sparket på bussen og en muslimsk mann overhørte ungdom som skulle «til sentrum å smake muslimblod».

22. juli-kommisjonens kritikk av PST

For Antirasistisk Senter var kommisjonens kapittel om Politiets Sikkerhetstjeneste (PST) spesielt relevant. I lys av kommisjonens gjennomgang av Anders Behring Breiviks omfattende forberedelser, mente vi at det kunne stadfestes at PST normalt bør kunne avverge et angrep som dette. En viktig grunn til at Anders Behring Breivik ikke ble avslørt, er ifølge kommisjonen "trolig at Breiviks person og forberedelsesmetoder i så stor grad brøt med den rådende oppfatning av hvem, hva og hvordan noen kan utgjøre en trussel mot samfunnet". Dette handler ikke minst om hva som var den rådende oppfatningen i PST. De forventet en muslim.

Det er ingen tvil om at PST har operert innenfor et samfunn hvor stort sett alle som har ytret seg om terror, har ytret seg om frykten for islamsk terror. Samtidig er det nettopp opp til PST å samle og ana-

lysere akkurat den informasjonen som ikke nødvendigvis tilfredsstiller tidens mer tabloide krav. Den gangen kan vi ikke gå med på at det var vanskelig å se hvor hatet fantes. Nettet flommet over av det. Høystakken sto i brann. At vi i 2008 hadde et brutalt drap på en tilfeldig norsk muslim foretatt av en person med høyreekstreme sympatier og kontakter, burde også ha vært en vekker.

Hvor PSTs fokus med tiden bør ligge, kan vi ikke si sikkert. I den fasen PST befinner seg i nå, synes det imidlertid åpenbart at de må bygge opp kapasiteten og kompetansen på høyreekstreme, spesielt antiislamister, kraftig. Vi er ikke i tvil om at PST er i stand til å gjøre denne jobben, ettersom de etter hva vi kan se har gjort den når det gjelder trusselen for islamistisk terror. Men da må også forventningene fra samfunnet formuleres med tilstrekkelig tydelighet.

Breiviks ytringsfrihet

Antirasistisk Senter bidro til å sette i gang en sterk debatt om Anders Behring Breiviks adgang til å ytre seg til offentligheten og spesielt til å pleie en brevkorrespondanse med likesinnede. Vårt utgangspunkt var at Breiviks ytringer eksempelvis om muslimer eller politikere vil ha et implisitt voldelig budskap selv når voldsintensjonen ikke er eksplisitt uttalt. Mens en ytring om at "muslimer tar over landet vårt" er en akseptabel (om enn svært uklok) uttalelse i ordinær demokratisk debatt, vil den samme uttalelsen fra Breivik nødvendigvis bære med seg et budskap om – og en de facto oppfordring til vold. Derfor mener vi at det er riktig å se slike uttalelser i et annet lys når de kommer fra Breivik.

Etter hvert som det ble kjent hva Breivik faktisk skrev i sin korrespondanse, herunder hans planer om å opprette paneuropeiske nett-

verk av likesinnede, var det imidlertid klart at voldsbudskapet ikke var implisitt. I sine brev skrev Breivik blant annet at han selv ønsket å "introdusere" mer brutale praksiser til europeiske nasjonalister, og at Al-Qaida var et forbilde. Dette er en nokså åpenbar oppfordring til vold, sågar til terror.

Diskusjonen om hvorvidt Breivik faktisk kan ha noe gjennomslag med en slik retorikk om han selv kan få status som enten en leder eller en inspirator er kompleks. Selv om det er åpenbart at han kan mislykkes i sine planer, har vi ment at man må operere ut fra et scenario om at han faktisk også kan lykkes med å lage et slikt nettverk av ekstremister som han har ønsket, hvis han gis brede nok arbeidsmuligheter. Han mottar i så måte en nokså omfattende korrespondanse fra beundrere. Vi har samtidig vært klare på at Breivik selvsagt skal ha adgang til korrespondanse med fa-

Høyreekstremisme i Norge, rapport publisert av Antirasistisk Senter

milie og nære venner, og at media må kunne føre tilsyn eksempelvis med soningsforholdene. Derimot anser vi ikke at man skal legge til rette for hans aktive og målbevisste arbeid for å skape mer terror.

Det høyreekstreme Norge

Antirasistisk Senter kartlegger og arbeider mot de rasistiske ekstreme miljøene i Norge. Mens mediene har hatt en fyldig dekning av muslimske ekstremistiske miljøer, opplever Antirasistisk Senter at andre ekstremistiske høyremiljøer, som blant annet består av muslimhatende grupper, ikke har fått samme mengde kritisk søkelys. Disse miljøene fremstår ofte som små og splittet, med skarpe fronter seg i mellom som synes å handle mer om personligheter enn forskjell på ideologien. Men dette er allikevel miljøer

det er viktig å følge med på, spesielt da vi har sett at miljøene kan inspirere til voldelige handlinger.

Miljøene rundt muslimhatende grupperinger som Norwegian Defence League (NDL) og Stopp Islamiseringen Av Norge (SIAN) har arrangert en rekke mindre demonstrasjoner. Forsøk på større demonstrasjoner i Oslo og Stavanger har stort sett ikke vært vellykket, men disse miljøene har også deltatt i demonstrasjoner i Århus og Stockholm. På demonstrasjonene i Norge har også noen støttespillere fra

andre land, deriblant spesielt Storbritannia, Sverige, Danmark og Finland også deltatt. I Stockholm deltok også sentrale aktører fra USA som på mange måter har det intellektuelt ledende islam- og muslimhatende miljøet i verden. Nettopp det internasjonale kontaktnettet dette miljøet i Norge bygger opp er viktig å kartlegge og analysere, og er noe som bekymrer oss.

Øvrige høyreekstreme grupper så som Folkebevegelsen mot Innvandring og ulike nynazistiske organisasjoner, deriblant også Vigrid, har også hatt noe aktivitet.

Disse er imidlertid veldig små og mens det er viktig å holde øye med dem virker det ikke som det er mye aktivitet.

Det har, som sagt, vært rettet mye medieoppmærksomhet mot det ekstremistiske muslimske miljøet som det siste året har vokst frem i det sentrale østlandsområdet. Antirasistisk Senter har allerede det foregående året sett at dette miljøet som da vokste frem trengte å bli satt søkelys på, og både forståelsen av dette miljøet og kartleggingen av dem har vært en sentral del av arbeidet vårt i 2012. Senteret har etter hvert kommet til at denne gruppen, grunnet sitt syn på verden og hva de arbeider for, må kunne karakteriseres som høyreekstreme.

Det er viktig å forstå likhetpunktene mellom ekstremister av ulik slag for å kunne motarbeide dem. Dette fører forhåpentligvis også til at flere mennesker vil kunne se dette problemet som det det er, og at man kommer seg forbi vikarierende argumentasjon. Dette

Antirasistisk Senter deltok på Folkefest mot rasisme i Århus

miljøet har etter hvert også fått kontaktnettverk internasjonalt. Både gjennom at enkeltmedlemmer har reist til utlandet for å delta i kamphandlinger, men også gjennom besøk til, og fra, ekstremistiske organisasjoner i blant annet Storbritannia. Noe som er grunn til bekymring.

Det har også vært mye medieoppmærksomhet rundt internasjonal ekstremisme, i all hovedsak dreier dette seg om miljøet knyttet til Najumuddin Faraj Ahmad, bedre kjent som Mulla Krekar. Etter arrestasjonen av Krekar har Antirasistisk Senter deltatt i den generelle mediedebatten rundt påståtte uttalte trusler fra Krekar mot gitte politikere og Norge generelt. Dette er imidlertid et miljø som har hatt mye fokus på situasjonen i kurdiske områder i Irak, og ikke i særlig grad fokusert på Norge. Det har vært noe kontakt mellom disse og de overnevnte norske muslimske ekstremistene, men ikke i veldig stor grad.

Folkefester mot rasisme

Antirasistisk Senter besluttet å dekke et møte Norwegian Defence League deltok på, en mønstring av «defence league» miljøene i hele Europa, i Århus, Danmark i mars 2012. Et mottiltak som de lokale antirasistiske miljøene gjorde var å arrangere en folkefest mot rasisme. Her dukket det opp 5-6000 mennesker som protesterte mot rasismen disse miljøene står bak. Dette var en ide vi syntes var veldig god, og gav mennesker som ønsker å markere avstand til hatbudskapet fra disse miljøene en god måte å gjøre dette på.

Denne folkefesten foregikk fredelig. Mediene har fokusert på at det ble bråk rundt defence league demonstrasjonen, noe som lett blir satt sammen med folkefesten. Antirasistisk Senter som var tilstede på folkefesten og på observerte defence league demonstrasjonen i Møllerparken synes at det blir en sammenblanding. Noen få av de som havnet i bråk først med defence league demonstrasjonen og så videre med politiet, var også med på folkefesten. Det var langt fra de fleste. Tross anklager om det motsatte har senteret gjennom gjennomgang av video fra braket, kunnet observere at den første flasken som ble kastet faktisk kom fra demonstrasjonen mot en gruppe fra folkefesten som beveget seg mot demonstrasjonen.

Tross labert oppmøte på demonstrasjonen var det en stor norsk kontingent. Av 200-250 oppmøtte talte den norske gruppen i overkant av 40 mennesker både fra Stopp Islamiseringen av Norge (SIAN) og Nor-

wegian Defence League (NDL) miljøet. I etterkant har begge grupperingene

Mobilisering til
Folkefest mot
rasisme -

I dag samles vi for å vise at NDLs forvridd syn på Norge er nettopp forvridd. Vi møtes for å vise at Oslo og Grønland står for en positiv flerkulturell virkelighet. Men vi møtes også for å advare mot de ekstreme kreftene, fra Kari Hele Partapuolis appell, 15.12.2013

blitt splittet grunnet interne stridigheter.

Tydelig inspirert av dette har NDL arrangert lignende demonstrasjoner i Stavanger (Mai 2012) og Oslo (Desember 2012). De har fått besøk fra svenske, danske og finske meningsfeller, og demonstrasjonen i Oslo ble arrangert sammen med en parallellorganisasjon av SIAN, Stop the Islamization of Europe-Norway (SIOE-N). Både i Stavanger og Oslo var Antirasistisk Senter med og arrangerte motdemonstrasjoner i form av folkefest mot rasisme. I Stavanger møtte rundt 20 demonstranter opp hos NDL, mens folkefesten som foregikk på et torg i nærheten samlet cirka 1000 mennesker. Det hele forløp uten voldeligheter.

I Oslo samlet NDL cirka 40 mennesker som ble stående ved siden av fengelsmuren rett ved Galgeberg. Den antirasistiske folkefesten mot rasisme samlet i overkant av 500 mennesker.

Vi føler at det er viktig at disse miljøene blir møtt med fredelige mot-markeringer hvor de enn dukker opp, fordi det hatefulle budskapet deres må slås tilbake.

Tilreisende rom

Dette var sommeren da rom-folket inntok Sofienbergparken i Oslo i et håp om det norske folkets empati, og i stedet utløste et hat som gjorde det nødvendig for Norges statsminister å reagere. Romfolk ble spesielt på nettet omtalt som ikke-mennesker, og omkring den midlertidige leiren på Årvoll skal naboer ha vurdert å gå fysisk til angrep. Det er grunn til å hevde at flere politikeres kjølige retorikk og politiets opphaukede fremstilling av romfolkets kriminelle karakter, hadde bidratt til å drive fram noe som på sitt verste lignet en lynsjestemning.

Antirasistisk Senter gjennomførte denne sommeren en bred kartlegging av romfolkets egen opplevelse av sin situasjon, med fokus på deres møte med politiet og servicenæringen i Oslo. Bildet som tegner seg etter intervjuene med et tjuetalls rom, var nedslående. De fleste fortalte om negative opplevelser med politiet. Flertallet fortalte blant annet at de hadde blitt fordrevet fra broer og andre steder, eventuelt gjentatte ganger. De fortalte også at politiet eller Rusken normalt hadde fratatt dem eiendelene, som tepper og klær. Noen skal ha blitt fysisk hindret

fra å hente tingene sine, andre har måttet se på mens eiendelene ble kastet. En mann fortalte at politiet hadde tatt teltet fra ham tre ganger. Nå gadd han ikke kjøpe flere, og sov heller uten. Noen hadde også blitt kjørt et stykke ut av Oslo og etterlatt der. Politiets ofte harde fremferd overfor romfolket ble senere etterforsket av Spesialenheten for politisaker, som blant annet konkluderte med at politiet

TILREISENDE
**ROM
I OSLO**

Antirasistisk Senter utga rapport om romfolkets hverdag i Oslo

hadde utsatt mennesker for en behandling som kunne sette dem i risiko for å forulykke eller komme til skade.

De vi snakket med, var også tydelige på at de selv sagt hadde foretrukket ordinære jobber – hvis de bare får muligheten. I desember

samarbeidet Antirasistisk Senter derfor med Frelsesarmeen, Kirkens Bymisjon og HjerteRom om prosjektet *Suppe som varmer*, hvor kvinner med rombakgrunn solgte varm kyllingsuppe i vinterkulden.

Oslofolks holdninger til romfolket er selv sagt varierte, og flere rom fortalte om positive opplevelser. Det er likevel på det rene at politiets ofte harde tilnærming speiler negative holdninger i deler av befolkningen. HL-senterets kartlegging av negative holdninger til jøder dokumenterte nemlig også en høy utbredelse av negative holdninger til flere andre grupper, spesielt romfolk (*Antisemittisme i Norge*, mai 2012).

TeaTime

Antirasistisk Senter startet TeaTime kampanjen 8. mars 2011. TeaTime er et konsept der norske muslimer inviterer ikke-muslimer på te. Formålet er rett og slett å bli litt bedre kjent. Interessen for TeaTime er fortsatt stor, og i 2012 hjalp TeaTime til med å arrangere 1000 teselskaper over hele landet i private hjem. I tillegg til de private teselskapene har vi

hatt større offentlige teselskaper i blant annet i Tromsø, Dokka, Moss, Bergen og Arendal. I Oslo var det større teselskaper på Grønlands basar, Furuset bibliotek, Bøler senteret og Universitetet i Oslo. Første søndag i advent serverte vi te på Henie Onstad Kunstsenter, og museets besøkende fikk anledning til å drikke marokkansk myntete og slå av en prat med de muslimske tevertene. I Moss samarbeider TeaTime med frivillighetssentralen om kampanjen. I sammenheng med dette samarbeidet takket Siv Jensen ja til å drikke te med en familie i Moss. Nytt av året var at TeaTime besøkte pleiehjem i Oslo-området.

Politihøgskolen

Antirasistisk Senter og ungdomsavdelingen vår Agenda X, har i flere år arrangert rollespill for politistudenter ved Politihøgskolen i Oslo. I 2012 arrangerte vi tre rollespill og studentene fikk mulighet

til å møte urban og flerkulturell ungdom fra Oslo-området. Rollespillene utgjør viktige møter hvor studentene og ungdommene kan utveksle erfaringer og ulike synspunkt.

TeaTime serverte te på Nerstrandavisen i Tromsø

POLITIHØGSKOLEN

Ungdom fra Antirasistisk Senter arrangerer rollespill for politistudenter

Fra fest til forbrytelse: Hvordan og hvorfor?

Handlingsorientert seminar om festrelatert voldtekt

Festrelaterte voldtekter er ifølge Kripos den mest utbredte formen for voldtekt. Rus, unge ofre og gjerningsmenn, høye mørketall og store konsekvenser når det gjelder resultat av overgrepene både for offer og for anklagede og domfelte er stikkord. Tross omfang og konsekvenser vies denne formen for voldtekt liten oppmerksomhet i media, handlingsplaner og holdningskampanjer.

Oslo Politi, Amnesty International og Antirasistisk Senter inviterte derfor den 13. juni til et frokostseminar der teoretikere og praktikere kunne dele kunnskap og erfaringer for å skape større åpenhet rundt et tema som er omfattet av stor taushet og som ofte kommer i skyggen av overfallsvoldtekter. Med dette seminaret ønsket vi å bringe noen svar på blant annet disse spørsmålene: Hvem skjuler seg bak tallene i voldtektstatistikken? Bryr menn seg om voldtekt? Og hvilke utfordringer er de viktigste fremover når det gjelder å

bekjempe voldtekt?

Seminaret var delt inn i følgende bolker: Hvem er den voldtektsutsatte? Bryr menn seg om voldtekt? Utfordringer framover, fra politiets, kvinners og myndigheters ståsted. *Bistandsadvokat Hege Salomon* viderefremmet voldtektsofrenes historier. *Helle Nesvold, overlege på overgrepsmottaket i Oslo*, fortalte om hvem de møter på mottaket og viktigheten av å sikre bevis. *Bjørn Løvland, Reform*, snakket om gut-

tenes side og dilemma, *Shoaib Sultan, Antirasistisk Senter*, fortalte om sin oppdragelse når det gjelder syn på og respekt for jenter, *Mohammed Sarmadawy, Wise Guys*, fortalte om russeaksjonen mot voldtekt. *Sosiolog og forfatter Hannah Helseth* la fram 12 krav for bekjempelse av voldtekt, *Hanne Kristin Rohde, Politiet i Oslo*, la fram utfordringene sett fra politi-

Antirasistisk Senter leder var med på å lansere 12 krav til myndighetene for å stoppe voldtekt

ets ståsted. *Patricia Kaatee, Amnesty International*, slo fast at et nei er et nei og krevde endring av voldtektsdefinisjon. *Statssekretær Astrid Aas Hansen, Justisdepartementet* og *Ola Elvestuen (V), samferdselsbyråd i Oslo kommune*, la frem status for utarbeidelse av henholdsvis nasjonal handlingsplan mot voldtekt og Oslo kommunes handlingsplan mot overfallsvoldtekter.

Enda et dårlig år for asylbarna

12. januar 2012, på ettårsdagen for pågripelsen av Maria Amelie utenfor Nansenskolen, var Antirasistisk Senter en av hovedarrangørene av en større demonstrasjon i Oslo for de papirløse barna som har hatt sin oppvekst (og ofte sin fødsel) i Norge, men som likevel ikke godtas som norske. Gjennom hele året skulle diskusjonen om disse barnas skjebne pågå – og enda ett år av barnas liv gikk uten en løsning.

Den lenge bebudede stortingsmeldingen *Barn på flukt* kom i juni, men ga heller ingen klare svar til barna. Regjeringen mente at Utlendingsnemndas praksis hadde vært for streng, men ville ikke endre regelverket for å pålegge nemnda å endre praksis. I stedet varslet regjeringen en gjennomgang enda ett år senere. I desember avgjorde Høyesterett at domstolene stort sett bør holde seg unna disse sakene – disse barnas rettigheter og velferd skal generelt ikke være vernet av det norske rettsvesenet, men være overlatt til "forvaltningens frie skjønn". Hvis det så mørkt ut for asylbarna i 2012, så det enda mørkere ut for voksne papirløse uten barn, som fortsatte å leve sitt skyggeliv midt iblant oss uten noe håp om en løsning.

Palestinerleiren

Palestinerleiren ved Kulturkirken Jakob i Oslo var en protestmarkering for å synliggjøre den harde behandlingen av palestinske asylsøkere i Norge etter en dramatisk innstramning i 2009. Her bodde ca. 25 palestinske asylsøkere året rundt, også gjennom en svært kald vinter.

Leiren ble reist i mai 2011, og sto – med viktig støtte fra Kulturkirken Jakob frem til den ble fredelig fjernet i september 2012. Dette gjorde muligvis demonstrasjonen til den lengste sammenhengende protestaksjonen i Norge. Leiren var i denne perioden et viktig samsted for aktivister, og mange politiske prosjekter fant utspring fra Palestinerleiren. Leiren deltok på Høstutstillingen 2012 og samarbeidet med Henie Onstad Kunstsenter, som bare to eksempler fra en svært omfattende aktivitet.

Atelier Populaire Oslo/ Palestinerleir inviterer

Høstutstillingen 2012
21., 22., 23. september, kl. 11-18

En performance over tre dager, basert på det palestinske og arabiske sorgritualet Beit Aza. Publikum inviteres til å sitte i et stille fellesskap sammen med Palestinerleiren i Oslo, kunstnere og aksjonister.

Palestinerleiren i Oslo er en protest mot den inkonsekvente behandlingen av palestinske asylsøkere i Norge. Leiren ble etablert utenfor Kulturkirken Jakob i mai 2011 og består av arabiske palestinske asylsøkere. Atelier Populaire Oslo er sammensatt av kunstnere, aktivister og flyktninger.

palestinerleir.no / atelierpopulaire.no

European Grassroots Antiracist Movement

Antirasistisk Senter var i marsvertskap for årsmøtet til European Grassroots Antiracist Movement (EGAM), som samlet delegater fra en rekke europeiske land i Oslo. En viktig del av bakgrunnen for at årsmøtet ble lagt til Oslo, var terrorangrepene 22. juli. EGAM ønsket å bidra til at ledere for den antirasistiske bevegelsen på tvers av Europa skulle sikre seg presis informasjon om terrorangrepene og om det norske

samfunnets reaksjon, som en styrking av eget arbeid mot rasisme og høyreekstremisme.

Mens EGAM i oppstartsfasen siden høsten 2011 hadde vært drevet av SOS Rasisme Frankrike, ble organisasjonen under dette årsmøtet formelt opprettet som en selvstendig organisasjon, og Benjamin Abtan ble valgt til president. Det ble også arrangert to åpne konferanser som del av årsmøtet: *From Srebrenica to Utøya: How to Face*

Far Right and Racist Violence in Europe og *Equality without Borders!*, med foredrag fra blant annet Frankrikes tidl. utenriksminister Bernard Kouchner, utenriksminister Jonas Gahr Støre og forsvarsminister Espen Barth Eide. Delegatene hadde også et møte med AUFs leder, Eskil Pedersen.

Situasjonstesting: Viktig verktøy i arbeid mot diskriminering

Situasjonstesting som metode og verktøy for å sette saker på dagsorden og endre diskriminerende praksis var tema for et dagsseminar den 13. mars. Seminaret samlet 25 deltakere fra organisasjoner som arbeider mot diskriminering på mange ulike grunnlag. Situasjonstesting er en metode som kan benyttes for å få dokumentasjon på bordet og bekjempe utestenging, og på dette seminaret fikk deltakerne innledninger som spente fra grasrotaksjoner mot utestedsdiskriminering til forskningsprosjekt om diskriminering ved ansettelser. Seminaret var tredelt: lovverk og bruk av dette, situasjonstesting som metode(r) og konkret bruk av situasjonstestingsverktøyet. Deltakerne diskuterte i grupper hvordan bruke dette i eget arbeid, i egen organisasjon.

Lene Løvdal, JURK, snakket om lovverket mot diskriminering, og hvordan bruke dette: Hvem er beskyttet, og hva kreves av bevis? Hvis ting ikke fungerer; er det svakheter ved loven, tolkingen eller noe annet? Og hva gjør vi med det?

Politiadvokat Kai Spurkland, Oslo Politidistrikt, snakket om straffeloven og hva slags bevis som kreves hvis en sak skal reises for retten.

Mari Jonsrud, Næringsetaten i Oslo kommune, holdt innledning om skjenkelovgivning og hvordan situasjonstesting som dokumenterer diskriminering kan føre til at utestedet mister skjenkebevilling.

Mari K. Linløkken, Antirasistisk Senter, snakket om strategisk bruk av situasjonstesting, og planlegging og gjennomføring.

Rune Berglund Steen, Antirasistisk Senter, fortalte om erfaring med testing etnisk diskriminering på utesteder og Berit Vegheim, Stopp Diskrimineringen holdt innlegg om testing av tilgjengelighet.

Jon Rogstad, forsker ved FAFO, holdt foredrag om eksperimentell metode brukt for å teste for diskriminering i ansettelsesprosesser.

Antirasistisk Senter's flerkulturelle kalender for skoleåret 2012 og 2013

Seminaret var en del av prosjektet ART – Awareness-raising in the areas of non-discrimination and equality targeted at civil society organisations. Prosjektet er initiert av EU-kommisjonen, ledes av Minority Policy Group og har partnere i 32 europeiske land. Antirasistisk Senter er norsk partner i prosjektet, som ble avrundet med en konferanse i

Brüssel der alle partnerorganisasjoner deltok.

Som del av prosjektet har Antirasistisk Senter utgitt to håndbøker, oversatt og tilrettelagt for norske organisasjoner, om diskrimineringslovgivning i Norge og internasjonalt (EU, Europarådet og FN).

Juridisk rådgivning for kvinner (JURK) har vært vår samarbeidspartner i prosjektet.

Agenda X

Antirasistisk Senters ungdomsavdeling er et ressurscenter for flerkulturell ungdom. Agenda X jobber for at ungdom skal ha innflytelse på egne liv, og det er de unge som planlegger og bestemmer aktivitetene på avdelingen. Musikk, skriving, teater og film er gjennomgående metoder i mange av prosjektene. I løpet av 2012 har det blitt lagt ned over 6000 timer frivillig arbeid, og mer enn 3600 ungdommer har deltatt på våre aktiviteter.

Overskriften for Agenda X' mange aktiviteter er Gode rollemodeller og Kultur:

Gode rollemodeller består av:

- Storebror/-søster
- Malcolm X
- X-ist
- R.I.C.O
- Åpent hus

Kultur består av:

- Skrive- og kulturverksteder
- Revy
- Studio Tell X
- Sommerleir
- Allow the Creativity

Ungdommer fra Agenda X' sommerleir 2012

Gode rollemodeller

Storebror og storesøster

Storebror og Storesøsters mål er å forhindre negativ adferd og tilby meningsfulle aktiviteter til yngre barn. I 2012 har prosjektet utviklet en metode som bruker musikk som virkemiddel for å la de unge finne sin egen stemme. Ungdommer som var på praksisplass hos storebror/storesøster- prosjektet har testet ut disse metodene på skoler med stor suksess. Flere av storebrødrene- og søstrene har også deltatt i Crossworker-programmet, som gir ungdommene kompetanse blant annet innen rusforebyggende arbeid. I 2012 var det fem ungdommer fra Agenda X som fullførte og besto dette programmet.

Malcolm X

Malcolm X er en guttegruppe som møtes ukentlig for å diskutere og ha et sosialt nettverk. Her er det både opplæring av ungdomsledere og aktivisering av deltakerne. Målet er å finne gode måter å uttrykke seg på, og la ungdom ta tak i egne ressurser og finne hvilke muligheter de har. I 2012 har de vært på bowling, kino, matlaging og deltatt på aktiviteter på Agenda X. De har hatt vanlige møter på Agenda X hvor de har snakket om temaer som jenter, fotball og hvordan de har det hjemme og skolen. De har også hatt ansvar for aktiviteter på Agenda X og sommerleiren, gjerne i samarbeid med X-ist.

X-ist

Jentegruppa X-ist møtes også ukentlig på Agenda X. Her har de diskutert mobbing, kjønn, mote, sex, sminke og spørsmål rundt kultur, identitet og det å være ungdom i Norge i dag. De har også deltatt i planlegging av turer og aktiviteter på Agenda X.

R.I.C.O

I 2012 begynte R.I.C.O-prosjektet å ta av for fullt. Prosjektet bruker musikk- og skriveworkshops som en metode for å øke motivasjonen for skolegang. Det har vært jevn aktivitet på Sogn og Etterstad Videregående skoler, i tillegg til R.I.C.O.-klubb på Agenda X hver lørdag..

I tillegg har R.I.C.O vært med Storebror og storesøster på et prosjekt i Manchester. Det har blitt etablert nye samarbeid med forskjellige organisasjoner, og mange av de unge artistene har opptrådd på ulike arrangementer i Oslo.

Det har vært en jevn økning i antall deltakere og i 2012 har til sammen 1000 skoleelever vært involverte i prosjektet.

Åpent hus

Åpent Hus er et ukentlig fritidstilbud på Agenda X som er åpent for all ungdom mellom 13 – 26 år. Her arrangeres det ulike aktiviteter som kulturworkshops, matlaging og utflukter. I løpet av 2012 har det vært mange nye deltagere fra andre områder enn tidligere.

I 2012 har disse ungdommene vært på blant annet rollespill for politistudenter, «Express Yourself»- seminar, musikkprosjekt i Manchester, fått ledertrening til sommerleiren og ikke minst fått arbeidserfaring fra mentoringprogrammet Crossworker

Kultur

Skrive- og kulturverksteder

Tradisjonen tro har det vært avholdt en rekke skrive- og kulturverksteder for ungdom. Disse verkstedene har blant annet handlet om rytm and poetry, manusskriving, rap, musikkvideo, graffiti, filmregi, tromming og DJing. Verkstedene er gratis for alle som deltar, og målet er å gi ungdom et kompetansebyggende fritidstilbud.

Revy

Agenda X setter årlig opp revy av og med ungdom. Tittelen på årets forestilling var «Passaskjera –alt kan skje på linje 3». Forestillingen handlet om ung kjærlighet og den kulturelle kløfta mellom østkanten og vestkanten i Oslo. Den ble utformet av ungdommene selv, godt ledet av instruktørene Joachim Selvåg og Herman Bråten.

Studio Tell X

Studio Tell X er Agenda X sitt musikkstudio på Antirasistisk Senter. Her er det ukentlig opplæring

Fra Agenda X-revyen 2012

i lyd- og musikkproduksjon. Ungdommene får innsikt i mange sider av innspillingsprosessen –både den kreative, musikalske og tekniske. I 2012 pusset vi opp studio og disponerer nå to lydstudioer, innspillingsrom og en konsertscene hvor ungdommene opptrer ved forskjellige anledninger.

Sommerleir

I 2012 kunne Agenda X igjen arrangere sommerleir etter avlysningen året før, grunnet terrorangrepene i juli 2011. Aktivitetene og temaene for leiren var svært varierte. Det overordnede temaet var «Respekt» og ble behandlet på ulike måter gjennom diskusjoner og workshops. Andre temaer som toleranse, diskriminering, vold og rasisme ble tatt opp. I tillegg

var det en rekke kulturworkshops på programmet, som ble avsluttet med å lage en konsert som vi hadde i Arendal sentrum.

Allow the creativity

Agenda X har også vært på tur til Manchester med et musikkprosjekt i samarbeid med «Youth Elements», en lokal ungdomsorganisasjon. Sju deltagere reiste fra Norge for å jobbe kreativt og musikalsk sammen med britiske ungdommer. De deltok også på seminarer og ekskursjoner, og hadde et svært inspirerende opphold. De fikk benytte seg av et profesjonelt studio og i 2013 kommer det en CD-utgivelse fra samarbeidet mellom de engasjerte unge artistene.

JobbX

JobbX har i åtte år tilbudt gratis jobbsøkningsaktiviteter til Osloundom. JobbX er en kunnskapsleverandør innen ungdom og arbeidsliv til både det offentlige og næringslivet, og er et tiltak som forebygger ungdomsledighet og et karrieresenter med spisskompetanse på ungdom og mangfold

I 2012 arrangerte JobbX faste jobbsøkerkurs hver fjortende dag i Antirasistisk Senters lokaler i Oslo.

Dette er en dobling fra fjoråret. Deltagerne på kursene består av skoleungdom, nyutdannede, unge som har falt fra i skolen, unge henvist til fra NAV, enslige mindreårige etc. Et jobbsøkerkurs varer i 3x3 timer. Etter endt kurs har deltagerne lært jobbsøkerprosessen, i tillegg til å ha utarbeidet CV og søknad, samt øvd på intervju.

Ukentlig drop-in tjeneste, en-til-en veiledning:

Hver torsdag har JobbX åpent hus der alle som ønsker det kan komme innom for å få jobbveiledning. Vi bistår tidligere kursdeltagere, personer som faller utenfor kursmålgruppen vår, unge som ikke har deltatt på kurs, nyutdannede etc. JobbX har i 2012 i større grad blitt oppsøkt av personer eldre enn 26 år som ønsker bistand med jobbsøking. På drop-in har vi derfor lagt opp til større slingringsmonn når det gjelder alder. Vi anbefaler også de som ikke snakker norsk om å delta på drop-in fremfor kurs, da en-til-en veiledning vil gi større utbytte for dem.

Kursholderne på JobbX

Veilederkurs:

JobbX holder av den siste torsdagen hver måned til veilederkurs. På disse kursene har vi deltagere som jobber med ungdom og innvandrere. Dette er NAV-ansatte, skolerådgivere, lærere ved voksenopplæringer, ungdomskonsulenter etc. På Veilederkursene tar vi utgangspunkt i deltagernes aktuelle problemstillinger og utfordringer, slik at kursene blir skreddersydd.

Kurs på bestilling

- Jobbsøkerkurs
  - NAV Ski x 2
  - Fjell, Drammen x 4
  - Vålerenga Jobbsjansen x 2
  - Haugenstua x 2
- Veilederkurs
  - Hamar kommune
  - NAV Ski
  - Oslo Voksenopplæring

Påvirkning

Av flere årsaker har JobbX hatt en stor satsning på å formidle vårt arbeid til beslutningstagere i løpet av 2012. En av hovedårsakene var at JobbX ble strøket fra Oslo Kommunes budsjett for 2013, og viktige driftsmidler ble borte. Det ble da klart for oss at vi tidligere ikke har, i tilstrekkelig grad, formidlet viktigheten av vårt arbeid til politikere og beslutningstagere. I tillegg til å gå i tett dialog med Oslo kommune, og særlig byrådet, startet vi også samtaler med komi-

temedlemmer i Arbeids- og Sosialkomiteen på Stortinget. Innsatsen i 2012 har dannet grunnlaget for videre arbeid i 2013.

Foredragsvirksomhet

I 2012 har vi holdt en rekke foredrag og innlegg om JobbX, og deltatt på en rekke ulike arenaer. Deriblant ved Husbankens frokostmøte, NAV Årnes, Matendo kreativ ungdom i Drammen, Konferanse om ungdomsledighet – Nes kulturhus og Flerkulturell frivillighetskonferanse i Lørenskog. Videre har JobbX bidratt med veileder på Lambertseter VGS sin gründercamp. I tillegg til dette har JobbX representert Oslo Kommune på Europarådets Intercultural Cities konferanse om mangfold i San Sebastian og et oppfølgingsmøte av Inter cultural Cities ved NHO.

Utvidelse

Etter en kartlegging av behovet for JobbX utenfor Oslo falt valget på Drammen. Befolkningssammensetningen og arbeidsledighetstall og tidligere samarbeid med lokale aktører var utslagsgivende for at utvidelsen av JobbX startet her.

Våren 2012 inngikk vi et samarbeid med Åssiden Videregående skole i Drammen om å arrangere en egen ukentlig Drop-in tjeneste på ettermiddagstid fra oppstart av høstsemesteret. Dette tilbudet har vist seg å være populært, og mellom 5 og 10 deltagere har møtt

JobbX tilbyr gratis jobbsøkerkurs hver 14. dag

opp hver gang. Igangsettelsen ble mulig som følge av økonomisk støtte fra Microsoft, NY GIV og Scheiblers Legat. Midlene fra NY GIV anvendes først i 2013.

I tillegg til en fast ukentlig drop-in tjeneste arrangerte JobbX fire jobbsøkerkurs på Fjell Nærmiljøsententer. Kursene ble bestilt som et tiltak i forbindelse med områdesatsningen Fjell 2020. JobbX investerte mye tid i markedsføring av tiltaket, og er fornøyd med at pågangen av deltagere var så stor.

Samarbeidspartnere

- Ny Sjanse, Gamle Oslo
- Åssiden VGS
- Fjell Nærmiljøsententer
- Lokale NAV kontor
- Microsoft
- Jobbsjansen Vålerenga
- YS-ung
- Haugenstua Nærmiljøsententer
- NAV Ski
- NAV Nes
- Oslo Kommune – Byrådsavdelingen for eldre og sosiale tjenester

Mentorer og inspiratorer på kurs

Shazhad Rana, Microsoft, Thomas Anglero, WiHood, Martin Kaasgaard Nielsen, UngFunk, Rima Iraki, NRK, Shafi Adan, Golden Academy, Hallstein Bjercke, Venstre, Oslo kommune, Heikki Holmås, SV, Utviklingsminister, Torbjørn Røe Isaksen, Høyre, Stortingets Arbeids- og sosial komite, Zaineb Al-Samarai, First House, Jan Vardøen, Gründer, Albert Williams, Microsoft, Linda Alzaghari, Minotenk.

JobbX i media

Mediemessig har det vært et godt år for JobbX. I kjølvannet av rapporten Diskrimineringens omfang og årsaker, ble JobbX sitt arbeid presentert på NRK morgennytt og på Norge i dag, etter kveldsnytt. Vi var også på NRKs distriktsnytt for å uttale oss om rapporten. Videre har JobbX vært aktive i "NA-Ve-debatten", gjennom en rekke avisinnlegg i Aftenposten. I tillegg til dette har utvidelsen vår til Drammen blitt omtalt, og JobbX-deltagere har nevnt oss i forbindelse med ulike intervjuer.

Forskning og kunnskapsheving

JobbX ble i 2012 brukt som utgangspunkt for en Masteroppgave ført i pennen av London School of Economics- studenten Hilde Kullerud. Oppgaven tok for seg unge innvandrere i Norge, og tilhørighetspolitikk.

Høsten 2012 ble vi kontaktet av NOVA, som ønsket bistand i forbindelse med et nordisk prosjekt som ser på utfordringene etnisk minoritetsungdom møter i overgangen til arbeidslivet. JobbX bisto her både med informanter, kontaktinfo til arbeidsgivere samt generell kunnskap på aktuell problematikk på ungdom og arbeidsløshet. Utover dette satt JobbX også i en fokusgruppe for Arbeidsforskningsinstituttets kartlegging av Ny Sjanse.

Resultater og nøkkeltall

Antall deltagere jobbsøkningsaktiviteter

	OSLO	AKERSHUS	DRAMMEN
Faste kurs	286		
Bestilte kurs	25	18	48
Drop-in	173		36
Antall deltagere	484	18	84
Deltagere totalt	586		

Resultater

JobbX er i skrivende stund i gang med oppfølging av deltagerne fra 2012, for å undersøke hvor mange som har fått jobb etter endt deltagelse. Foreløpig har vi kun vært i kontakt med et representativt utvalg. Det vil si 101 deltagere. Av disse har 57 stk fått jobb, 13 stk har fått arbeidspraksis, 13 stk har ikke fått jobb og 20 har ennå ikke søkt.

I tillegg har vi gjennom våre veilederkurs hatt omlag 50 deltagere. Felles for disse er at de jobber for å få unge og minoriteter over i arbeid.

Tilbakemeldinger

“Dere har jo kjempe viktig informasjon dere gir oss veldig viktig informasjon at hvordan kan vi finne jobb” – Kvinne 19

“Jeg forstår nå viktigheten av motivasjon og jeg lærte å begrunne” + “Veldig flinke og inspirerende kursholdere” – Kvinne 26

“Lærte veldig mye på kurset og er glad jeg deltok. Dere er veldig flinke” – Kvinne 19

“Gode definisjoner og refleksjoner på hva det (motivasjon) er. Viktig at man har tenkt gjennom før søknaden skrives” – Mann 26

“Man kan få håp for videre” – Mann 26

“Det var nyttig å melde seg inn på jobbX kurset fordi man kan ta med seg all den opplæringen til fremtidige jobber man skal søke” – Kvinne 18

” Dyktige kursholdere som ikke er bare teoretiske sterke, men gode og observante pedagoger”.

”Deltagerne forlot kurset med styrket selvtilitt og en følelse av at det virkelig kan være mulig å komme seg ut i arbeid igjen”.

”Kursholderne virket meget godt forberedt i forhold til målgruppa”.

Rådgivningskontoret

Antirasistisk Senter's rådgivningstjeneste ble opprettet i 1985 som en avdeling under Antirasistisk Senter. Årsaken til etableringen var at vi mottok mange henvendelser fra innvandrere som trengte hjelp til å løse problemer som oppsto i møtet med ulike deler av det norske samfunnet.

Målet med tiltaket er å yte hjelp til selvhjelp som kan bidra til sosial mobilitet og økt deltagelse i samfunnet, fremme interkulturelle relasjoner og styrke mangfoldskompetanse. Tiltaket skal ha fokus på at målgruppen tar gode beslutninger, slik at brukerne av tilbudet forbedrer sin livssituasjon og blir flinkere til å håndtere blant annet rasisme og diskriminering.

Gjennom tiltaket ønsker vi å bidra til at brukerne kommer seg ut av en passiv rolle og arbeider aktivt for å løse utfordringer de står overfor, slik at de blir i stand til å fungere godt i samfunnet. En slik aktiviserende tilnærming vil etter vår erfaring også øke brukernes selvinnsikt og bidra til at det ikke oppstår nye problemer. Tjenesten har også som mål å styrke målgruppens tilhørighet til og trygghetsfølelse i det norske samfunnet, med utgangspunkt i den positive opplevelsen som følger av mestring av ulike problemer som kan oppstå i møte med ulike deler av samfunnet.

Målgruppen er personer med flyktninge-, innvandrer- og minoritetsbakgrunn samt andre som har behov.

Oppgaver

Rådgivningstjenesten tilbyr gratis informasjon, rådgivning og veiledning i forhold til utdanning, tilsetning, oppsigelse, arbeidsmiljø, bomiljø, forskjellsbehandling, rasistisk mobbing, vold, utlendingsforvaltning og sosialforvaltning. Rådgivningen omfatter hjelp til å ta gode beslutninger som kan

bidra til å løse en sak. Veiledningen omfatter oppfølging av en sak i forhold til aktuelle instanser. Vi hjelper også med fremstilling av en sak på en adekvat og saklig måte, så de som kontakter oss med sine problemer, bedre skal bli hørt i møte med offentlig forvaltning, arbeidsgivere og andre.

En hovedoppgave kontoret har, er å styrke innvandrernes og flyktningenes kunnskaper om rettigheter, muligheter og plikter i det norske samfunnet. Det er viktig å få brukerne til å se muligheter som finnes i det norske samfunnet for å realisere seg selv slik at man unngår å bli frustrert, trekke seg tilbake og gi opp når man står overfor utfordringer. Utfordringer kan være å ikke finne sin plass i arbeidsmarkedet, manglende realitetsorientering i forhold til ønsker og forutsetninger og muligheter når det gjelder utdanningsspørsmål, manglende involvering for å løse utfordringer, manglende trivsel på jobben og i nærmiljøet, og dårlig håndtering av utfordringer, som i seg selv ofte kan føre til en forverret situasjon.

En tredje oppgave er å fungere som katalysator i forhold til det relevante hjelpeapparatet gjennom veiledning til brukerne. Vi ønsker gjennom dette arbeidet også å bidra til å skape positive holdninger hos brukerne til det norske samfunnet.

Rådgivningskontoret har i 2012 hatt en rådgiver i 1/4-dels stilling og omkring 20 frivillige.

Rådgivnings- og veiledningsarbeid

Rådgivningen består i å gi nødvendige råd og veiledning i en sak. De som tar kontakt, ønsker ofte råd om hvordan de bør gå fram for å løse konkrete utfordringer. Mål med rådgivningen er å få brukerne til å se saken fra flere synsvinkler for å kunne avgjøre hvordan de best bør gå fram. Rådgivningen baserer seg på prinsippet om hjelp til selvhjelp.

Et annet mål med rådgivningen er å løse saken på lavest mulig nivå. Veiledningen omfatter alt fra utfylling av skjemaer, utarbeidelse av søknad eller klagebrev og framskaffelse av dokumentasjon som kan belyse saken nærmere, til å henvise brukerne til de riktige instansene.

Med den svært begrensede bemanningen kontoret har, prioriterer vi nyankomne innvandrere og prinsipielt viktige saker, det vil si saker som vi mener kan ha betydning for innvandrere og minoriteter som gruppe.

Informasjonsarbeid

Mange av de som tar kontakt, ønsker informasjon om hvilke muligheter, rettigheter og plikter de har,

og hvor de skal henvende seg for å få ytterligere svar på sine spørsmål. Det er viktig for oss å gjøre denne informasjonen tilgjengelig for dem.

Arbeidsområder

Sakstypene vi arbeider med er varierte og mange. Vi har – etter mange års erfaring – god kompetanse innen arbeidsliv, utdanning og skole, bomiljø, trygd, helse, barnevern, mobbing, etnisk diskriminering, rasistisk relatert vold og utlendingsforvaltning.

Antall henvendelser

Det er kommet inn 78 rådgivnings- og veiledningshenvendelser og 155 informasjonshenvendelser i 2012.

Rådgivnings- og veiledningshenvendelser fordelt etter kategori:

Sakstype	Antall henvendelser	Sakstype	Antall henvendelser
Jobbsøking og tilsetting	7	Forskjellsbehandling	9
Oppsigelse	4	Utestedsdiskriminering	1
Utdanning og skole	4	Mobbing	6
Bolig	3	Dårlig arbeidsmiljø	5
Trygd	3	Rasistisk vold	4
Sosialhjelp	4	Pågrepelse/Fengsling	2
Nabokonflikt	5	Utlendingsforvaltning	6
Barnevern	2	Helse	3
Samliv	2	Psykiske problemer	4
Erstatning	1	Annet	3
Sum	78		

Rådgivnings- og veiledningssaker fordelt på kjønn:

	Antall henvendelser
Kvinner	33
Menn	45
Sum	78

Informasjonshenvendelser

Henvendelser fra folk som hadde spørsmål for å få informasjon fordelt etter kategori:

Spørsmålstype	Antall henvendelser
Norskurs, godkjenning av utenlandsk utdanning og valg av utdanning og yrker	40
Jobbsøking og framgangsmåte og rettigheter knyttet til en jobbsøknad	32
Søknad om statsborgerskap, besøksvisum, familiegjenforening/ familieetablering og oppholds- og arbeidstillatelse, utvisning	30
Advokathjelp	10
Trygderegler	8
Sosialhjelp	10
Anskaffelse av bolig	6
Helse	6
Barnevern	5
Annet	8
Sum	155

Erfaringer fra arbeidet

Det har vært noe økning i antall henvendelser i 2012. Vi ble kontaktet av mange fortvilte mennesker som prøvde å finne en utvei, slik at den vanskelige situasjonen de befant seg i, kunne endres til det bedre. En del av brukerne våre sliter med språkproblemer og trenger hjelp til å forstå saksdokumenter og ikke minst samfunnet rundt seg. Mange har heller ikke tilstrekkelig kunnskap om regelverk, saksbehandlingsrutiner og fremgangsmåte for å løse saker som rammer dem.

Et annet fellestrekk er at mange hadde negative holdninger og lave forventninger til hjelpeapparatet. Mange hadde også problemer – i en livssituasjon de oppfattet som kaotisk – med simpelthen å sortere/prioritere blant ulike problemer, og trengte derfor hjelp til et slags sorteringsarbeid, slik at vi rettet arbeidet mot sakene som var viktigst. Under møter vi hadde med brukerne, gikk vi grundig gjennom de ulike sakene for å finne ut hva som kunne gjøres. I saker der brukernes utgangspunkt var at de var blitt utsatt for diskriminering, ble det brukt en god del tid på å

gi et realistisk bilde av hvordan vi vurderte disse sakene, enten vi anså at reell diskriminering hadde eller ikke hadde funnet sted, eventuelt i tillegg til konkret bistand.

Det var viktig for mange av brukerne å ha noen å snakke med, å få råd, veiledning og støtte for å løse de utfordringene de sto overfor, i en situasjon hvor mange opplever seg alene i møtet med forhold og prosesser som de kan ha mangelfulle forutsetninger for å håndtere. I saker det ikke var mulig å gjøre noe med, var det viktig å hjelpe brukerne til å sette en sluttstrek for å kunne se fremover. I slike og andre saker ble det derfor brukt tid på refleksjon, slik at man fikk en bedre forståelse av det som hadde skjedd. Dette ble et bevisst valg for oss i Rådgivningstjenesten, fordi vi mener at slike refleksjoner kan forebygge eller begrense omfanget av nye problemer. I refleksjonsarbeidet kan man eksempelvis se den rollen man selv har spilt i ulike situasjoner.

I forbindelse med konfliktsaker har rådgivningskontorets mål vært å løse konflikter på lavest mulig nivå. Dette har blant annet omfattet bistand i noen alvorlige saker

med rasisme, eksempelvis en grov nabokonflikt hvor en minoritetsfamilie ble utsatt for vedvarende rasistisk sjikane fra en nabo.

I saker der vi så at aktiv involvering fra vår side kan skape større problemer for brukerne, har vi stått i bakgrunnen og har heller inntatt en støtte- og rådgiverfunksjon. I andre saker der vi så at det var viktig for oss å synliggjøre engasjementet vårt for å løse et problem, har vi vært fremtredende.

Det var også noen som kontaktet oss som ikke ville gå videre med saken. For mange av dem var likevel det viktigste å få snakke og dele de vanskelige opplevelsene med noen.

Avslutningsvis vil vi konkludere med at det ble gjennomført et vellykket rådgivningsarbeid overfor de som søkte vår hjelp i 2012. De aller fleste brukerne var godt tilfreds med den veiledningshjelpen de fikk, selv om noen selvfølgelig ikke liker å høre at det for eksempel ikke er hensiktsmessig å gå videre med en klagesak. Noen saker ble behandlet i løpet av kort tid, mens det har tatt lenger tid å behandle kompliserte og krevende saker.

Administrasjon

Arbeidsmiljø og påvirkning på ytre miljø

Antirasistisk Senter har lokaler med godt indre arbeidsmiljø, både hva angår lydforhold og arbeidsplass. Lydstudioet ble lydisolert i 2012, noe som ga bedre arbeidsforhold for JobbX, som har kontorer rett under lydstudioet. Antirasistisk Senter virksomhet er ikke til skade for det ytre miljø.

I henhold til gjeldende lover og forskrifter fører stiftelsen oversikt over totalt sykefravær blant de ansatte. Det har vært uvanlig sykefravær i to av avdelingene i regnskapsåret. Dette skyldes stort sett langvarige sykemeldinger på grunn av kronisk sykdom.

Kjønns- og etnisk likestilling

Et av Antirasistisk Senter hovedmål er å fremme likestilling og mulighet til aktiv deltakelse i samfunnet uansett etnisk bakgrunn. Å mobilisere personer med minoritetsbakgrunn til aktiv og likeverdig deltakelse i samfunnet er et annet viktig mål. Fremme av likeverd og like rettigheter er en ledetråd i alt arbeid. Av den grunn fører vi oversikt over sammensetningen av arbeidskollegiet, på bakgrunn av kjønn og etnisitet.

I alt 57 personer har vært ansatt på Antirasistisk Senter i heltids- eller deltidsstillinger, i vikariat eller på timebasis i løpet av 2012.

Etnisitet:

74% av medarbeiderne har minoritetsbakgrunn, 26% majoritetsbakgrunn.

Etnisitet koblet med kjønn:

74% av de ansatte har minoritetsbakgrunn: 48% kvinner og 52% menn.

26% av de ansatte har majoritetsbakgrunn: 80% kvinner, 20% menn.

Etnisitet koblet med heltid/deltid:

19% av medarbeiderne har vært/er ansatt i heltidsstilling: 45% med majoritetsbakgrunn, 55% minoritetsbakgrunn.

81% arbeider i deltids/timebasert stilling: 22% med majoritetsbakgrunn, 78% med minoritetsbakgrunn.

Høyt antall deltids/timestillinger - kursvirksomhet:

JobbX og Agenda X har en høy andel ansatte på timebasis eller på deltid.

29 var engasjert som kursholdere (på timebasis) i JobbX, av disse var 4 ansatt i andre stillinger innen Antirasistisk Senter, de øvrige var enten studenter eller ansatt i annen virksomhet.

Etnisitet koblet med stillingsnivå:

50% av leder / mellomlederstillinger innehas av personer med minoritetsbakgrunn.

Kjønn:

56 % av medarbeiderne var kvinner og 44 % menn. 75% av ledere/mellomledere var kvinner og 25% menn.

Kjønn koblet med heltid/deltid:

11 medarbeidere i heltidsstilling: 64% kvinner og 36% menn.

46 medarbeidere i deltidsstilling eller på timebasis: 54% kvinner og 46% menn.

Økonomi

Antirasistisk Senter er regnskapspliktig og leverer årsregnskap til Brønnøysundregisteret. Senteret har et totalregnskap på i overkant av 11 millioner kroner i 2012. Antirasistisk Senter mottar økonomisk støtte fra offentlige instanser og private stiftelser, gaver fra privatpersoner og organisasjoner og har egne inntekter i form av salg av publikasjoner og tjenester.

Folk

Fagpolitisk ledelse

*Kari Helene
Partapuoli,
leder*

*Mari Linløkken,
nestleder*

*Rune Berglund Steen,
kommunikasjons-
ansvarlig*

*Shoaib Sultan,
rådgiver med fokus
på ekstremisme*

*Fida Jeries Baarli,
sekretær*

*Kinsi Ahmed Hashi,
miljøarbeider*

*Anne Marie Mollén,
prosjektmedarbeider*

*Houda ThayThay,
koordinator TeaTime*

*Hanan El Boukri,
koordinator TeaTime*

Agenda X

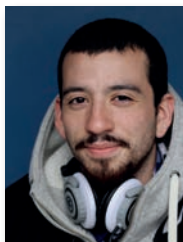
*Vivian Brattsti
Sørensen,
leder*

*Anne Gerd
Grimsby Harr,
vikar for leder*

*Arman Surizehi,
prosjektkoordinator
Kultur/ skriveverksted*

*Felipe Javier Orellana
Castro, prosjekt-
koordinator
Storebror og
storesøster*

*Thomas Talawa
Prestø,
kreativ sekretær*

*Eivind Kvitvik,
prosjektmedarbeider
Studio Tell X*

*Lucas Salmon,
R.I.C.O.*

Jobb X

*Mona Mauseth
Evensen,
leder*

*Karen Bøhle Aarhus,
prosjektkoordinator*

Kursansvarlige:

Somia Salaouatchi, Stephanie Alexandra Merric Johason og Hafsa Maqbul

Oppfølgingsansvarlig:

Somaya Fredriksen Elfarri.

Kursholdere, rådgivere og ressurspersoner:

Scekic, Hilde Kullerud, Ibrahim Muse, Ibrahima Sory Diallo, Inga Tollerud, Kamran Karimi, Lill-Beate Jansen, Mengjia Chen, Mercy Akadimah, Najmuddin Uzbek, Olivier Mukuta, Olga Krasnova, Runar Dankel, Samantha Gurah, Selomon Weldu, Sidrah Khalid, Siw-Randi Kaasereff, Somaya Fredriksen Elfarri, Thomas Prestø og Yonas Biniam.

Rådgivningskontoret

*Emrullah Gürsel,
rådgiver*

Styremedlemmer

Ronald Louis Craig
Emrullah Gürsel
Bushra Ishaq
Ali Esbati
Hanne Løvstad
Martha Rubiano Skretteberg
Fida Jeries Baarli
Sunil Lona

Antirasistisk Senters styre består
av 7 representanter og 1 vara. 86%
har etnisk minoritetsbakgrunn.
57% kvinner og 33% menn.

Ibsens ripsbusker og andre buskvekster

Innvandrere, utlending, etterkommer, ikke etnisk norsk, bindestreksnordmann, nye nordmenn, barn av innvandrere, første-, andre- og tredjengenerasjons innvandrere, utenlandsfødte, utenlandsfødte med en norskfødt forelder, utenlandsfødte med norskfødt foreldre, norskfødt med en utenlandsfødt forelder, fremmedarbeider, gjestearbeider, arbeidsinnvandrere, fremmedkulturell, fjernkulturell, flerkulturell, nordmann med minoritetsbakgrunn, nordmann med innvandrerbakgrunn, fremmedspråklig, flerspråklig, minoritetsspråklig, minoritet, multikulturell, etnisk minoritet, av utenlandsk opprinnelse, ikke-vestlig innvandrere, ikke norsk, immigranter, våre nye landsmenn.

Nordmenn har mange navn.

av Karen Bøhle Aarhus og Kari Helene Partapuoli,
publisert i Aftenposten 28.08.2012.

ANTIRASISTISK SENTER

Antirasistisk Senter

Besøksadresse: Storgata 25

Postadresse: Postboks 244 Sentrum, NO-0103 Oslo

Tlf.: +47 23 13 90 00

Fax: +47 23 13 90 13

E-post: epost@antirasistisk-senter.no

Url: www.antirasistisk.no